

Do wiadomości emerytów i emerytek

podnoszących roszczenia do byłych rosyjskich Kas Emerytalnych.

Od licznych Prenumeratorów naszych z byłego zaboru rosyjskiego, otrzymaliśmy szereg listów z prośbami o wyjednanie — od ustanowionej przy Ministerstwie Skarbu Komisji Likwidacyjnej przyspieszenia likwidacji nie wypłaconych dotychczas emerytom, emerytkom, wdowom i sierotom, zgłoszonych i zarejestrowanych należności z tytułu wypłaconych do tych Kas i do Zakładów Ubezpieczeń składek, pomimo, iż mienie Kas i Zakładów zostało zlikwidowane a poważne sumy uzyskane z likwidacji leżą w Państwowym Banku Rolnym.

Nie podzielamy zdania zainteresowanych Czytelników, iż wypłata sum zrealizowanych

przewlekana jest z rozmysłu, w celu przedłużenia okresu pobierania wynagrodzeń przez członków Komisji za sprawowane przez nich czynności, przypuszczamy bowiem, że zwłoka spowodowana została raczej skutkiem ostrożności, zalecanej odnośną ustawą likwidacyjną.

W ostatnich dniach likwidacja posunęła się nieco naprzód, albowiem niektórzy interesenci otrzymują już wezwania o dalsze przedkładanie dowodów. Przypuszczamy, że wkrótce i ta sprawa doczeka się ostatecznego załatwienia.

W celu zaznajomienia interesowanych z stroną formalną likwidacji podajemy poniżej do ich wiadomości odpisy:

Do Pana Ministra Skarbu

W sprawie likwidacji mienia b. rosyjskich Kas Emerytalnych i Przezorności

Na mocy art. XVI Traktatu pokoju podpisanego w Rydze dnia 18 marca 1921 r. między Polską a Rosją i Ukrainą, te ostatnie zobowiązały się zwrócić Polsce mienie i kapitały, legowane lub darowane polskiemu osobom fizycznym i prawnym, kapitały należące do instytucji i towarzystw społecznych, kulturalnych, religijnych i dobroczynnych, oraz specjalne kapitały i fundusze, jak również części przypadające Polsce, kapitałów ogólnopństwowych, przeznaczonych na cele opieki społecznej.

Jak wiadomo, to przepisy rozrachunkowe nie zostały wykonane przez Rząd Z. S. R. R.

Wobec powyższego, Ministerstwo Skarbu, stosownie do przepisów rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 roku i 27 października 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 1032 i Nr. 113 poz. 654), było zmuszone restytuować częściowo niektóre fundusze opieki społecznej, przypadające Polsce w myśl art. XVI Traktatu Ryskiego, a mianowicie te kapitały, które zostały ulokowane w papierach procentowych polskich instytucji.

Miedzy innymi, restytuowano:

1. Fundusze Kas Emerytalnych i Przezorności b. Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej (9.501.141 zł. 50 gr. w papierach procentowych i 3.751.900 zł. w gotówce).

2. Fundusz utworzonych na mocy ustawy z dnia 30. maja 1888 r., Kas Emerytalnych i Oszczędnościowych (416.115 zł. w papierach procentowych i 74.685 zł. w gotówce).

3. Fundusz Kasy Emerytalnej Pracowników Kolei Państwowych (5.527.500 zł. w papierach proc. i 222.105 zł. w gotówce).

4. Fundusz Kasy Emerytalnej nauczycieli i nauczycielek ludowych (299.160 zł. w papierach proc. i 53.690 zł. w gotówce) i

5. Fundusz Kasy Emerytalnej pracowników wolnego najmu skarbow. sprzedaży trunków (436.655 zł.

w papierach proc. i 78.373 zł. w gotówce). Łącznie na sumę 21 milionów złotych.

Wyżej wzmiankowane fundusze od szeregu lat pozostają w Państwowym Banku Rolnym, ulokowane tam, na zarządzenie Pana Ministra Skarbu, jako depozyt, aż do chwili przeprowadzenia likwidacji rzeczonych kas.

Przeprowadzenie takiej likwidacji, pomijając już względy konieczności prawnej, byłoby nie tylko naprawieniem wielkiej krzywdy, jaka się dzieje uczestnikom powyższych kas oraz wdowom i sierotom po nich, pozostającym częstokroć bez żadnych środków do życia, a wyglądającym napróżno od lat zwrotu należnych im składek, lecz leżałoby również w interesie Skarbu Państwa.

Gdy bowiem przeprowadzona, na zasadzie rozporządzeń Ministra Skarbu: z dn. 16 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 217) oraz z dnia 9 września 1929 r. (Monitor Polski Nr. 275, poz. 637), rejestracja pretensyj z tytułu wkładów emerytalnych, złożonych w powyższych kasach, zaległych emerytur i innych należności z tytułu uczestnictwa w kasach — ujawniła bardzo znaczną ilość osób, zainteresowanych w sprawie przeprowadzenia likwidacji omawianych kas (do 6.000 osób), to z drugiej strony, Skarb Państwa przejałby, zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z 1924 r.), wkłady osób, pobierających zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa, oraz wkłady osób, pozostających na służbie państwowej, uprawniających do takiego zaopatrzenia.

Przypuszczalna wysokość sum, któreby przypały Skarbowi Państwa z tego tytułu, może wynosić około 15 milionów zł.

A zatem wspólny interes: tak uczestników kas, dotkliwie poszkodowanych skutkiem wojny, i rewolucji w Rosji, jakoteż Skarbu Państwa, wymaga

1) Memorialu Zjednoczenia Związku Kolejowców Polskich o przyspieszenie likwidacji,

2) tekstu ustawy likwidacyjnej z dnia 14 marca 1933,

3) pisma wysłanego w ostatnich dniach przez Komisję Likwidacyjną do zainteresowanych.

Gdyby wypłata należnych sum, przewlekana była z przyczyn nieuzasadnionych, przyrzekamy zająć się nią w najbliższym czasie.

Od Szanownych Czytelników oczekujemy dalszych materiałów w tej sprawie.

najrychlejszego zlikwidowania kas oraz podziału znacznych kapitałów, spoczywających bezcelowo od szeregu lat w banku. Chodziłoby więc jedynie o usunięcie przeszkody, natury formalnej, jaka dotąd stoi na drodze do przeprowadzenia likwidacji, a mianowicie o wydanie stosownych przepisów prawnych, albowiem obowiązujące ustawy nie mają w tym wypadku zastosowania.

Dekret z dnia 8 lutego 1919 r. o ustawie Tymczasowej Kasy Przezorności pracowników. Kolei Państwowych Polskich w b. zaborze rosyjskim (Dz. Pr. Nr. 15, poz. 210) nasuwa wątpliwości co do swej mocy obowiązującej z uwagi na przepisy ustawy z dnia 11 grudnia 1923 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z 1924 r.), tembardziej, że powołana tym dekretem dla przeprowadzenia rzeczony likwidacji Tymczasowa Kasa Przezorności faktycznie nie istnieje, zaś Ministerstwo Komunikacji wystąpiło na Radę Ministrów z projektem likwidacji tej, de facto nie istniejącej już kasy.

Nie może posłużyć również za podstawę do omawianej likwidacji b. ros. kas emerytalnych i przezorności — rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o likwidacji mienia b. ros. osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 377), z uwagi, że wspomniane kasy nie posiadały osobowości prawnej, która między innymi stanowi zasadniczy warunek likwidacji (art. 1. powołanej ustawy).

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu opracowało w swoim czasie projekt „Ustawy o likwidacji mienia b. ros. kas emerytalnych i przezorności“.

Projekt ten, przyjęty przez Radę Ministrów uchwalony przez Sejm jako ustawa z dnia 14. marca 1933 nie jest wykonany.

Ustawa z dnia 14 marca 1933 r.

o likwidacji mienia byłych rosyjskich Kas Emerytalnych i Przezorności (Dz. Ust. Nr. 21/33 poz. 146).

Art. 1.

1. Znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mienie kas emerytalnych, przezorności, zapomogowo-oszczędnościowych i innych kas pracowników byłych rosyjskich instytucji rządowych — podlega likwidacji.

2. Mienie każdej kasy podlega odrębnej likwidacji.

Art. 2.

Likwidację mienia wskazanego w art. 1 przeprowadzi Komisja Likwidacyjna do spraw byłych rosyjskich Kas Emerytalnych.

Art. 3.

1. W skład komisji wchodzi przewodniczący, mianowany przez Ministra Skarbu, tudzież trzech członków stałych lub ich zastępców z ramienia: Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Ponadto, w pracach komisji bierze udział z głosem doradczym przedstawiciel Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, tudzież — w razie uznania przewodniczącego — delegaci Ministrów, interesowanych w likwidacji danej kasy, lub ich zastępcy — z głosem decydującym.

2. Sprawami komisji kieruje przewodniczący.

Członek Komisji z ramienia Ministra Skarbu sprawuje funkcję zastępcy przewodniczącego.

3. Przewodniczący, członkowie komisji, delegaci oraz ich zastępcy otrzymywać będą za swą pracę wynagrodzenie, którego wysokość określi Minister Skarbu.

4. Komisja kierować się będzie zasadami, określonymi w rozporządzeniu Ministra Skarbu o regulaminie prac Komisji.

Art. 4.

1. Komisja ustala pasywa i aktywa każdej kasy oddzielnie i realizuje aktywa.

2. Poszczególne kasy, wymienione w art. 1 reprezentuje przed sądami, nie wyłączając wydziałów hipotecznych Prokuratury Generalnej.

3. Postanowienia art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o likwidacji mienia byłych rosyjskich osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 377) nie mają zastosowania co do roszczeń zgłoszonych w przeciągu jednego roku od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy, przez Komisję — do mienia rosyjskich osób prawnych, będących w stanie likwidacji, postanowienie powyższe nie może uszczuplać praw wierzycieli danej osoby prawnej, nabytych przez zgłoszenie swych roszczeń w terminie i trybie, przewidzianym w art. 9 powołanego rozporządzenia.

Art. 5.

W razie ujawnienia mienia jednej z wymienionych w art. 1 kas, komisja powoła uchwałę o przy-

stąpieniu do likwidacji mienia tej Kasy. Uchwała taka podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim.

2. W ciągu trzech miesięcy od daty Monitora Polskiego, zawierającego ogłoszenie o przystąpieniu do likwidacji mienia danej kasy, osobom interesowanym służy prawo zgłoszenia do komisji swych roszczeń.

3. Osoby, które zgłosiły swe roszczenia do b. Głównego Urzędu Likwidacyjnego w trybie rozporządzenia Rady Ministrów, ogłoszonego w Monitorze Polskim z dni: 1 i 2 lipca 1920 r. Nr. Nr. 145 i 146, lub do Ministerstwa Skarbu w trybie rozporządzeń Ministra Skarbu z dnia 16 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 217), względnie z dnia 9-go września 1929 r. (Monitor Polski Nr. 275, poz. 637), nie są obowiązane do ponownego ich zgłoszenia.

Art. 6.

1. Osoby interesowane winny udowodnić swą przynależność państwową, zasadność i wysokość swych roszczeń. Jeżeli zgłoszone roszczenie następcza wątpliwości, komisja zawiadomi o tym osobę zainteresowaną, wyznaczając jej termin do uzupełnienia dowodów.

Termin ten nie może być krótszy, niż dni 30 od daty doręczenia zawiadomienia.

2. Nie złożenie w powyższym terminie żądanych dowodów może powodować oddalenie roszczenia.

3. W wyjątkowych wypadkach Komisja może wyznaczyć termin przedłużyć.

Art. 7.

1. Sumy, uzyskane z realizacji aktywów poszczegółnej kasy, po pokryciu z nich kosztów likwidacji tejże kasy, zostaną użyte na zaspokojenie roszczeń (art. 8) uczestników danej kasy, posiadających obywatelstwo polskie lub obce (ust. 2) w stosunku zgłoszonego przez każdego uczestnika i przyjętego przez Komisję roszczenia do ogólnej sumy, podlegającej podziałowi z tytułu tego samego rodzaju roszczeń. Do kosztów likwidacji włącza się wynagrodzenie osób, wymienionych w ust. 3 art. 3.

2. Obywatele obcy korzystają z tych samych praw, co obywatele polscy, pod warunkiem wzajemności.

Art. 8.

1. Zaspokojeniu z wymienionych w art. 7 sum podlegają roszczenia:

a) z tytułu niewypłaconych wkładów emerytalnych, złożonych w poszczególnych kasach, względnie z tytułu należnych, a niewypłaconych emerytur, oraz

b) z tytułu umów ubezpieczeniowych, zawartych z kasą emerytalną.

2. Skarb Państwa przejmuję — wymienione w ust. 1. pkt. a) należności osób, mających prawo do zaopatrzenia emerytalnego z funduszy Skarbu Państwa, tudzież osób pobierających takie zaopatrzenie.

Art. 9.

1. Przy ustalaniu aktywów i pasywów mienia likwidowanych Kas będą stosowane obowiązujące przepisy o przerachowaniu (zobowiązaniach) a w szczególności Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213), Roszczenia, wymienione w art. 8 zostaną przerachowane bez doliczania odsetek.

2. Przepisy poprzedniego ustępu nie mają zastosowania do roszczeń wymienionych w art. 8 ust. 1 pkt. b) Minister Skarbu określi zasady obliczenia i przerachowania tych roszczeń, o ile nie określają ich warunki polisowe.

3. Komisja orzeka o przyjęciu lub odrzuceniu roszczeń oraz określa współczynnik ich zaspokojenia (art. 7). Orzeczenie określające współczynnik, będzie ogłoszone w Monitorze Polskim. Ogłoszenie to zastępuje doręczenie orzeczenia.

Art. 10.

Wypłata przyjętych i ustalonych przez komisję zgodnie z przepisami art. 7—9 należności dokonana będzie jednorazowo lub częściowo, w gotówiznie, lub papierach wartościowych.

Art. 11.

Nadwyżka aktywów poszczególnych kas, jaka zostanie po zaspokojeniu roszczeń, wymienionych w art. 8, będzie przekazana do sum rozrachunkowych, będących w dyspozycji Ministerstwa Skarbu.

Art. 12.

W przypadku, gdy likwidowane mienie danej kasy znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, nie wystarcza na pełne pokrycie roszczeń jej uczestników, częściowe zaspokojenie jej uczestników, na podstawie niniejszej ustawy nie pozbawia ich praw poszukiwania niezaspokojonej części roszczenia z innego mienia tej kasy, znajdującego się zagranicą.

Art. 13.

Orzeczenia komisji są ostateczne w administracyjnym toku instancji i mogą być zaskarżane przez osoby interesowane wyłącznie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 14.

Do postępowania komisji mają zastosowanie, o ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Art. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Art. 16.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.